

ABONAMENT:

Pe an 6 cor.; pe 1/2 an 3 cor.

Pentru România pe an 15 Lei.

Manuscripte nu se redau.

LIBERTATEA

INSERTIUNI:

se socotesc după tariful a prețuri foarfe moderate

Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă.

ACTIVITATE.

Mișcarea națională din cercul elec. Pecica.

În inimile poporului român din cercul electoral Pecica, comitatul Aradului, au fost aprinse de nou candelile focului național, și ele au ars cu flăcări vii, mai ales din 20 până în 26 August, zbatându-se și luptându-se ca să aducă laudă numelui de Român.

Devenind vacant locul de deputat, clubul comitatens român, în frunte cu vrednicul seu președinte Mihail Veliciu, au luat în mână cauza alegerii încât privește pe poporul român. Căci, și-au zis conducătorii politici români, a lăsa chiar azi poporul nostru să-și dea eventual voturile sale candidatului guvernului care vine cu legea de nimicire a școalelor, ori candidatului kossuthist, care e nemulțumit cu legea propusă de guvern, ca fiind încă prea „domoală”, — ar fi cea mai mare slăbiciune, ba curată *tradare de neam!* Trebuie să mergem în mijlocul poporului, să-i arătăm ce datorință are, și punând un candidat național român, să-l aducem a-și da votul pentru acela, *ca protest solemn în contra reprezentanților corolalte două partide dușmane Românilor!* Chiar nereușind candidatul român, cinstea națională e mântuită prin aceea, că Românii nu au onorat cu votul lor pe nici unul din dușmanii lui!

Iată rostul înțelept al mișcării dela Pecica.

Despre mișcarea însăși în cerc, dăm pe scurt următoarele:

În ziua schimbării la față (19 August n.) s'a ținut la Pecica adunarea primă de alegătorii români. Au eșit la față locului președintele comitatens din comit. Arad, dl *Mihail Veliciu*, însoțit de deputatul național al Dobrei Dr. *Aurel Vlad*, protop. C. Gurban Dr. I. Suci, Dr. G. Popa, Dr. M. Moldovan, Dr. Ghebeles, și alți numeroși inteligenți din Arad și din cerc, și au ținut adunarea de candidare, plină de colosală însuflețire. Îndeosebi mare era interesul poporului pentru a cunoaște pe deputatul Dobrei, și mare era bucuria oamenilor că îl ved venit și în cercul lor pentru a-i îmbărbăta la lupta națională deamnă.

Frumos și demn a vorbit dl Mihail Veliciu, aprobat continuu de ascultători, — plin de însuflețire și entuziasm până la extrasufletele a vorbit apoi deputatul Dobrei Dr. Vlad, așa precum l'am auzit vorbind la inimă poporului la Dobra și la Nădlac!

Sava Tamășdan a propus apoi constituirea comitetului electoral permanent din 100 alegători, cuprinzând pe toți cei mai buni din cerc. S'a primit.

Au vorbit mai departe Teodor Orga, fruntaș din Pecica, propunând de candidat al partidului pe dl Dr. *George Popa*, fost sôlgêrbirêu la Arad, unul din cei mai buni și vrenici Români din generația tină!

O comisie a chemat apoi pe candidat să-și ție vorbirea program. Dl Dr. Popa și-a desfășurat apoi programul, spre plăcerea cea mai mare a întregului popor, spunând că temelii programului său este: iubirea de neam și de patrie!

Înșiră drepturile ce au Românii ca popor aici, și nedreptățile ce li-se fac și el va cere dreptate poporului, cinstirea limbii lui, etc.

Candidatul a fost viu aclamat de mulțime.

A vorbit apoi Dr. *Ioan Suci*, candidat dela Nădlac, aprinzând sufletele prin vorbele d-sale pline de inimă și de dor de dreptate!

Adunarea a fost apoi încheiată, mergând poporul plin de însuflețire și de dor de a lupta cu cinstea în jurul steagului desfășurat de frunțașii sei.

Asemenea adunare reușită s'a ținut în 21 Aug. la *Curtici*. Au vorbit Dr. Popa, Dr. Vlad, Cornel Mladin, Sava Damian, etc.

Tot așa la *Macea*, Duminecă, a fost adunarea însuflețită.

Tot cercul e animat de direcția națională pornită.

Așa înțelegem noi *activitatea*. Să te pogori în sîmul poporului, să-l miști, să-l însuflețești, să-l ridici la luptă națională *ideală*, nobilă.

D-zeu ajute tuturor celor pe calea acesta mergători.

Speculații necinstite.

Țeara întreagă e stăpânită de îngrijorare pentru amarul și sărăcia ce amenință în urma lipsei de nutreț și de bucate.

Dela 1862 nu s'a mai pomenit un an atât de rău. Au mai fost ani, când lipsea nutrețul — dar' erau bucate îndestulitoare. În alți ani apoi când recolta bucatelor a fost slabă — cum a fost și la 1862 — a fost în schimb baremi nutreț — așa că oamenii erau chinuți numai cu o lipsă — ori aceea a nutrețului ori a bucatelor.

Anul acesta însă nu ne-a dat nici bucate nici nutreț. Căci grâul ce a fost — las că deși puțin, dar' a fost bun, — e scos din coșurile economilor parte de dările și necazurile grele, parte de speculația ademenitoare — așa că în scurt timp economii vor ajunge să le fie goale și coșurile de grâu întocmai ca și coșurile de cucuruz. Și p'atunci vor răzni de foame și amărăte vite — căci nutrețul și cu prețuri ne mai pomenit de mari — abia se poate găsi de cumpărare.

În starea aceasta desperată se găsec speculanți fără suflet — care cearcă să prostească poporul și din amarul țării să-și pescuiască venite grase și pécătoase.

Acești speculanți vrednici de furci — au iscodit în vremea din urmă apucături atât de mișelești — încât îi stă omului mîntea în loc.

Au luat seama, acești speculanți, că economii țin cu zece mâni de bucatele ce le au în magazine din anul trecut. Și până când se găsec bucate — și de fapt încă sunt multe prin magazinele economilor mai ales din Bănat — până atunci speculația egoistă nu se simte la adăpost sigur. S'a dat deci signalul că bucatele ce sunt pe la economii — trebuie smulse cu ori-ce preț. Cum însă speculația nu dă bucurosi prețuri urcate — au recurs la mișelii.

Prin agenți buni de gură spun și răspandesc în țeară și în lume — că fac rău cei-ce își cumpără acum bucate și nutreț ori cei-ce țin bucatele pe mai târziu căci „s'a dat poruncă dela guvern că

nu e iertat să se vîndă ferdela de cucuruz mai scumpă de 2 coroane”. Și apoi pe lângă asta — zic speculanții n'avem ce ne teme nimic, căci mîne poimîne sosește cucuruzul din America din care fie-cine va putea cumpăra ca în anii buni. În curînd apoi va înceta opreliștea României și întreagă țeară va fi cutropită de cucuruz grâu și nutreț din România — căci în România a plouat mult și cucuruzele și fînațele dau o roadă îmbelșugată.

Se înțelege, că poporului îi place să creadă că va fi mai bine și de aceea crede orbiș în spusele speculanților mișei.

În urmare apoi cei ce au bucate prin magazine să le vîndă acum până mai capătă prețuri bune. Ear' cei care ar trebui să-și cumpere bucate și nutreț pentru iarnă nu se grăbesc cu cumpăratul, căci sunt siguri că în curînd va sosi timpul când toate vor fi mai ieftine.

În chipul acesta speculanții de pe o parte ajung să pună mâna cu prețuri relativ mici, pe bucatele din magazinele economilor, ear' pe de altă-parte își asigură clientela bună din cei-ce nu cumpără acum, în nădejdea ieftinității de mai târziu.

Ne împlinim o datorință față de neam când spunem că toate spusele cu ridicarea opreliștei impuse din România, apoi cu cucuruzul din America și cu poruncile guvernului — sunt simple dar' murdare ademeniri și minciunide-ale speculației fără suflet. Și eată pentru-ce:

După prețurile de azi cucuruzul de America, acolo în La Plata, căci de acolo se exportează mai mult costă 5 florini 80 cruceri pro maja metrică — adică 88 cruceri mierța de 20 litri. Adusul din America până în Fiume pe apă și apoi din Fiume pe tren până aici costă mai mult aproape 3 floreni pro maja metrică așa că cucuruzul din America costă azi aici adus cam 8 fl 70—9 fl. maja metrică adică aproape 1 fl. 40 cr. mierța de 20 litri.

Așadar în loc să fie mai lesne decât cucuruzul nostru e mai scump cucuruzul din America. Prin urmare povestea cucuruzului din America — e vedită ademenire.

Povestea cu ridicarea opreliștei din România asemenea e o ademenire — după-ce toate rapoartele oficiale din România spun, că cucuruzele și fînațele sunt peste tot compromise, adică nu au rod peste tot.

Povestea cu porunca guvernului, că să nu se vîndă cucuruzul mai scump decât cu 2 cor. — nici nu mai merită vorbă, căci doar' cine îi dă guvernului dreptul să poruncească, ce să fac eu cu averea mea proprie.

Așa fiind, e bine să sfătuim pe țărani nostri să se îngrijească pentru împlinirea lipselor la vreme încă, și să nu se lase duși pe gheață de speculanți fără suflet.

Frunțași, luminați poporul și toți să ne îngrijim, ca sărăcia ce se ivește, dacă ne slăbește cel puțin să nu ne poată omori materialicește.

Vasile C. Osvadă.

O chemare însemnată.

— Rugăminte adresată către cei cari știu și pot să dea pildă viuă poporului.

I.

E trist, peste măsură trist, când omul trebuie să învețe întâi din pățania proprie, și numai după-ace a dat cu capul de un mare necaz, apoi începe să se gîndească la lucrurile de prevenire, ca măcar în viitor să nu mai dea de aceleași nenorociri.

Așa stăm și cu cumplita pacoste ce se abătu estan peste țeara întreagă, și deci și peste poporul nostru, prin seceta aceea neîndurată, care nimici acuş întreaga roada pămînturilor, toată nădejdea bietul popor cultivator de pămînt și de vite.

Măcar-că, dacă oamenii nu s'ar fi lăsat așa de mult în voia sorții, ci s'ar fi gîndit și ar fi lucrat de cu vreme pentru preîntîmpinarea astorfel de plage a naturii, sau dacă guvernele țării nu și-ar sparge capul numai cu iscodirea de planuri năroade de maghiarisare, ci ar fi pornit ele înseși și ar fi spriginit lucrări de pază contra secetelor, — s'ar fi putut ajuta mult, și greul nenorocirii anului acestuia, nu s'ar simți apăsând pe toate popoarele din țeară așa de grozav precum acum se simte, — ba poate pe jumătate!

În căutarea pricinelor rēului și în meditarea asupra învățăturilor ce trebuie să le tragem din trista întemplantare a acestui an, — ne oprim pe un moment la cele ce le scrie un profesor ungar într-o foaie din Pesta (B. P.) Din-sul zice:

„Cel-ce și numai în fuga trenului accelerat a lăsat să-și lungeze acum privirea peste Canaanul Europei, peste pusta Ungariei, a putut vedea că acest șes uriaș, cu pămînturile și ierburile sale, ar fi par'că chipul intrucat al setei. Cu spaimă vedem, că ce dureros se știe tângui mutul pămînt! Vîntul cel ferbinte ce aleargă peste el, par'că ar fi oftatul înecat al călătorului pierdut în pustie.

„Da, marea întrebare a pămîntului Ungariei e, că *pute-mu-i oare noi asigura ori ba, destulă apă?*”

„Rapoartele oficiale ale guvernului despre starea sēmînturilor, vesteau într'una, că nu va fi în țeară producție de cucuruz nici măcar mijlocie, ba mai nou, că toată roada de cucuruz se apropie de nimicire totală. *Și cu toate astea, iacă grădinarii bulgari, cari lucrează lângă apă și cu apă, au trimis cucuruzul de fript pe piața Budapestei așa de mult și așa de ieftin, ca în alți ani, buni, și numai de atunci au început a-l scumpi, de când au aflat și ei, că e recoltă rea și lipsă mare de nutreți în țeară, — prin urmare trebuie să dea și ei marfa lor mai scumpă!*”

„Sub aceste impresii melancolice tocmai frunzăresc printre articli scriși de Andor Vadnay, de lângă Tisa, și îmi bat la ochi următoarele ziceri ale lui:

„Domeniul Pallavici, a făcut după lucrări de doi ani, că *șase sute de jugere, și-le poate uda după plac!* Le folosește numai de fînațe. Nu produce pe ele decât fîn. Totuși dă pe ele de lucru, anul întreg la două sute de muncitori. Ear' paza și îngrijirea vitelor ce le poate ținea cu cele șase sute de jugere, dă pîne la alți o sută de oameni ori servitori!”

„Acolo unde poate avea apă, la Macău, Szegvár ori Szarvas, iacă numai ce vine câte-o familie de Bulgari grădinari. Li trebuie numai două-trei jugere. *Și plătește pentru ele o arîndă neajunsă nicăiri: 140 cor. de juger.* Ear' toamna se duce napoi în Bulgaria cu punga plină!

„Cîte o mie de florini e vrednic aici fiecare juger de pămînt ce se poate uda, și o familie poate trăi nu după nouă, ci după trei jugere. Pămîntul trebuie transformat în grădină producătoare de poame, legume și nutreț!”

„Vieața e mai întâi, nu fudulia! Destul a fost că s'au dat 20 milioane pentru zidirea palatului dietei și 15 milioane pentru deschiderea Porților-de-fer. Tragerea canalului care să lege Dunărea cu Tisa, ar fi fost cu mult mai grabnică, ca acestea!”

„Scriitorul (citât) al vieții economice a pusteii, nu numai a visat marea întrebare a pămîntului Ungariei, ci a și motivat deslegarea acestei întrebări, cu realitate economică.

„Seceta din estan e apoi potrivită, ca să se înduplece și pe cei mai nepăsători oameni, a recunoaște că e grabnic de lipsă canalizarea pusteii.

„Grădina întregii Europe (pusta) deși e încungiuată de riuri puternice, deși sunt aproape de ea cununile de munți bogăți în ape, — *azi e mai mult o pustie seacă de tot!* Poporul ei (a acestei puste maghiare) așa stă așteptînd ploaia, ca sălbatecii din Africa, cărora cel puțin nu le-a dat D-zeu nici budget de stat, nici credit de stat, nici ocărmuire modernă, nici capacități tehnice, nici pilde pline de învățătură aci aproape de ei!

„Despre canalizarea pusteii ungare s'a scris o întreagă literatură. Eu dau cu socoteala, că un canal așa mai mic, l'ai și putea săpa cu banii câți s'au cheltuit cu culegerea și tipărirea literelor scrise despre asta! Dar' facerea canalului tot nu dă înainte.

„Ministrul de comerț, în cea din urmă vorbire a sa, a spus despre canalizarea asta, că specialiștii zic, că nu se poate face într'una și canal de udare și de navigațiune. Și asta ridică apoi problema grea, că dară care fel de canal să fie făcut întâiu?” Etc.

Și stăruind asupra lipsei grabnice de a se canaliza pusta Ungariei în Dunăre și Tisa, scriitorul maghiar arată, că e de lipsă și una și alta: Prin canalizarea de udare a pusteii, se mărește foarte mult roada pămîntului, pe carea să o poți duce, e lipsa de canale navigabile, prin care să vie corăbii de negoț să ducă rodul pe marile piețe, — dar' canalul navigabil singur încă n'are

rost, că în ani secetoși, n'are ce duce de pe întinșii țărni. Deci și una și alta, că una se ajută pe alta. Technicii, inginerii, spargă-și capul și aște bine, cum se pot face acestea bine, că de aia-s ingineri!

Pe noi lucrul ne privește în general, întru-cât dacă măcar o parte a țării, zicem inima ei, „Canaanul“, cum o numește scriitorul ungar, ar fi canalizată, putând fi udată la vreme de lipsă, apoi totuși în ani răi lipsa de alte părți ale țării s'ar putea mai ușor coperi măcar în parte, prin roada părților canalizate.

Dar' mai de aproape ne privește pe noi lucrul ca principiu, ca idee, ca directivă, care ne cam spune, că la ce avem a ne gândi și noi în cercul nostru mai restrâns. Va trebui să chibzuim și noi și să urmărim pilda de asigurare contra secetelor nimicitoare de roade, pildă pe care ne-o dă în mare, preocuparea celor dela cărma țării, față cu canalizarea întinsei și bogatei puste ungurești dintre Tisa și Dunăre.

Vom urma deci în numărul viitor.

I. M.

Alegerea dela Pecica.

Vineri în 6/16 l. c. s'a ținut adunarea alegătorilor dela Pecica. Importanța acestei adunări zace în faptul că alegători români din acel cerc, în conțelegere și în prezența comitetului clubului național din comitatul Aradului a decis constituirea partidului și intrarea în lupta electorală.

Despre decursul acestei adunări dăm următorul raport special:

In Pecica.

Vineri dimineața au plecat din Arad membrii clubului național român, însoțiți și de alți fruntași.

Ajunși în Pecica, dimineața la 9 i-a întimpinat la gară mulțime de alegători, dintre care s'a desprins părintele Ștefan Tămășdan, salutând pe cei sosiți. I-a răspuns Mihail Veliciu. Și apoi vre-o 20 trăsuri s'au pornit spre Pecica — în sunetele muzicii ce cântă „Deșteaptă-te Române“.

Ne-am oprit la biserică unde părintele Dr. Dimitrie Barbu începuse deja serviciul divin.

La priceasnă a urcat amvonul veneratului protopop Constantin Gurban din Buteni și luând citatul „Sculații-vă și nu Vă temeți“ a ținut poporului o pătrunzătoare și românească predică, plină de învățături creștinești.

Adunarea electorală.

Cătră 2 ore d. a. sala școlii confessionale din Pecica-românească e plină de lume ce așteaptă începutul adunării. La 2 ore sosesc fruntașii Mihail Veliciu, deputatul nostru național Dr. Aurel Vlad, protopopul C. Gurban, Dr. Ioan Suci, Dr. George Popa, Dr. Valer Moldovan, Dr. Lazar Ghebeles, Ștefan, Sava și Octavian Tămășdan și alții o mulțime.

Poporul fi primește cu entuziasm și ovații mari. Cu deosebire deputatul Dr. Aurel Vlad e centrul ovațiilor și a interesării poporului. După ce conducătorii fac cunoștință cu fruntașii alegătorilor — cătră trei oare părintele Ștefan Tămășdan deschide adunarea prin o vorbire ce pune la suflet alegătorilor unirea și dragostea de neam și apoi predă presiului dlui Mihail Veliciu, presidentul clubului român din comitat.

Intre ovații nesfârșite ocupă d-nul Veliciu scaunul presidial și arată apoi pe larg scopul adunării de azi. După o reprivire în istoria luptelor noastre politice și naționale — îndeamnă alegătorii la unire și zice:

„Noi ne iubim țeara aceasta unde zac osemintele moșilor noștri și nu cerem alta decât dreptate. Nu urim

pe Unguri și nu ațtăm împotriva nimănui — dar' urim rînduile nemernice, făcute împotriva noastră. Apărarea noastră, a drepturilor noastre nu o putem lăsa mai mult dușmanilor noștri, ci vrem să trimitem în dieta țeri, întru apărarea noastră și să spună în auzul lumii, că Românul nu vrea altceva decât întărirea lui și a patriei“.

Nesfârșite aplause au acoperit cuvintele veneratului president. Și apoi la dorința expresă a alegătorilor și a poporului întreg s'a urcat la tribună, idolizatul deputat Dr. Aurel Vlad.

Iubiți frați! Dragoste v'am adus și dragoste aflu la voi. Vă mulțumesc fraților pentru semnele iubirii ce-mi arătați. Asta-mi dă putere, îndemn și poruncă să merg tot cu mai multă stăruință înainte pe calea ce am apucat, ne-cunoscând nici un obstacol care să mă facă să dau îndărăt. (Trăiască). Praznic indoit e azi. Nu numai în biserică ci și praznic național. Azi privirile tuturor Românilor sunt ațintite asupra voastră. Ce vor face Pecicani? Cum se vor purta ei? Aduce-ne-voi cinste ori rușine? Mărire ori umilire? Așa întrebă azi Românii de pretutindenea. Căci voi sunteți puși înaintea unui mare pas. Aveți să hotărâți nu numai asupra sorții voastre ci asupra sorții tuturor Românilor din țeara aceasta. Aveți să ridicați ori să părăsiți fără credință steagul, pe care este scris dreptul nostru la veață, steagul în semnul căruia noi Românii trăim ori murim. Căci ce însemnă alegerea de deputat? Când alegeți deputat trebuie să știți ce-i chemarea unui deputat și ce chemare are dieta țării. Chemarea lor este s'aducă legi cari dispun despre viața și despre moartea voastră. Și cine e chemat să țină în mâinile sale soarta voastră înasași? Doar străinul? Acela care nu vă cunoaște nici limba, nici firea, nici scopul, nici dorințele? Eu așa cred că numai un om care este eșit din însăși rărunchii d-voastră, care vă înțelege din o privire și ascunzeturile sufletului, care simte așa cum simțiți, vrea așa cum vreți și care are deopotrivă aceleași dureri pe cari voi le aveți. Aici în cercul d-voastră vor fi mai mulți candidați. Un domn cu numele Herczeg Ferencz aspiră la încrederea voastră. Un om pe care nu l-ați văzut, nu va văzut, care însă s'ar angaja la sarcina de apărător al d-voastră. Apoi trebuie să vă întrebați ce voește dînsul, ce program are dînsul? Ei bine, dl. acesta și partidul seu, ales prin notarși și solgăbirae, nu vreau nici mai mult nici mai puțin decât ștergerea Românilor de pe fața pământului. Cunoșc politica guvernului și a partidului liberal. Cu un guvern care a zis în dietă că banul nostru să meargă numai pentru cultura ungurească, și care vrea să ne răpească școalele noastre (Jos cu el! Ticăloșie! Hoție!) susținute de crunta sudoare a poporului Românesc (Peară călăul școalelor noastre!) nici-când nu putem merge. Mișel și trădător de neam este acel Român care susține acest partid. (Așa-i! Așa-i! Aplause prelungite). Ce-a făcut guvernul acesta? A ridicat plățile solgăbiraelor și notarșilor. Parcă ei flămânzesc și nu milioanele, cari nici mălaiu n'au. A făcut-o însă pentru-că sbirii acestia s'au făcut stăpâni pe punga noastră, pe viața noastră. (Așa-i Așa-i). Și stăpâni fiind au liferat guvernului deputați și pe cari a cesta și-a spriginit și spriginește puterea și nemerniciile. Și dat a fost să-i răsplătească și să-i mo-

mească tocmai acuma, când țeara e amenințată cu foamete. Acestui guvern votul nostru nu-l putem da și nu-l vom da (Nu) Nu! Bătut de Dumnezeu să fie cine-l va da!

Afară de domnul Herczeg Ferencz mai este candidatul kossuthiștilor. Acestia rău nu ne-au făcut, nu însă pentru-că n'au vrut, ci pentru-că n'au putut.

Aceștia încă-s dușmanii guvernului și știți pentru-ce, pentru-că zic ei că guvernul e prea bun față de noi. (Așa-i treaba? Ați auzit? Jos cu ei!) Ca să mă folosesc de o asemănare, guvernul e ca și cănele care nu latră dar' mușcă, kossuthiștii sunt ca și cănele care latră, căni sunt însă amândoi și noi nu vrem între căni să alegem. (Așa-i! Trăiască!) Noi prin urmare voturile noastre nu le putem da decât pentru noi, pentru programul nostru, pentru candidatul nostru național. Spre scopul acesta d-voastră aveți să vă constituiți și să vă puneți candidat. Să desfășurați steagul partidului național român. (Trăiască! Trăiască!). În jurul acestui steag trebuie să se adune tot Românul de omenie. Căci pe steagul acesta este scrisă fericirea țării și a poporului românului. Dacă-l vom părăsi, dacă nu-l vom ridica cu toată puterea sufletului nostru, fălăind măreț și mândru, vom fi spre rușinea nu numai a noastră dar' și a fraților noștri de pretutindenea. Când vă veți duce la urnă să mergeți ca și în biserică, ca și înaintea cuminecătorei, căci veți mărturisi pentru fericirea voastră și a copiilor voștri. Ca concluziune a cuvintelor mele, Vă rog să decretați partidul național român în Pecica de constituit și să puneți candidat. (Aplause îndelungate. Toți grăbesc să-i strângă mâna.

Părintele Sava Tămășdan a făcut apoi propunerea și adunarea alege cu unanimitate un comitet electoral permanent de 100 membrii — constituindu-se astfel partidul național român din cercul Pecica.

După acesta fruntașul țeran Teodor Orga spunând că în înțelegere cu fruntașii alegătorilor recomandă drept candidat de deputat pe d-nul Dr. George Popa (aclamări vii) stați fraților — continuă fruntașul Orga — să vă spun acum și cine este candidatul nostru. Voiu spune, numai o singură faptă de-alui, vreau să vă amintesc.

Când acuma sunt trei ani a fost alegerea de episcop, Dr. George Popa, care era deputat în sinod, se știa că are să voteze cu candidatul agreeat de popor și nu cu cel agreeat de guvern. Atunci fișpanul l'a chemat la sine pe solgăbirul seu — Dr. George Popa era p'atunci solgăbirul în Arad — și i-a zis că trebuie să voteze cu candidatul guvernului. Dr. George Popa i-a răspuns însă — imi pare rău, dar' n'o pot face. Eu mi-am dat cuvântul, și cuvântul meu lege este.

— Bine, a zis fișpanul, dacă ți-ai dat cuvântul nu pot cere să nu ți-l ții, dar' ca să te abții dela vot, asta o pot cere, ba chiar și porunci.

Răspunsul lui Dr. Popa a fost că a doua-zi și-a trimis abzicerea din postul seu de solgăbiru. (Aplause îndelungate.)

Presidentul adunării văzând însuflețirea unanimă declară de candidat de deputat al partidului național român pe dl Dr. George Popa.

Adus de o comisie și salutat de presidentul — noul candidat plin de emoție a ținut o vorbire însuflețită și însuflețitoare — espunând programul politic — în basa căruia va lupta în totdeauna.

Baza programului meu — zice candidatul este iubirea de neam și de patrie.

Iubirea de neam se concretizează în sensul: sunt Român și ca Român vreau să trăiesc și să mor. (Trăiască! Trăiască!)

Din iubirea de patrie deriv dezideratul, că stau pe baza legilor țării.

Vorbind despre legi, trebuie să mă opresc pe larg la legea fundamentală despre așa numită egala îndreptățire a naționalităților, în care sunt depuse garanțiile drepturilor vieții noastre ca Români, regulându-ne poziția de drept public între cadrele țării noastre.

Legea aceasta azi batjocorită și nesocotită, cu toate că ea a fost sancționată de Domnitorul nostru care e încă în viață, voi pretinde cu toată hotărârea să fie executată și principiile ei lărgite.

Înșiră toate nedreptățile câte li-s'au făcut Românilor de când s'au adus aceasta lege care dela început n'a fost executată.

Tot legea aceasta zice că pe sepele statului să se ridice școli pe seama naționalităților în care să se propună în limba lor. Guvernul nu numai că n'o face aceasta, dar' și în școlile susținute din crunta sudoare a poporului nostru vrea să se facă stăpân și să șteargă limba românească (Rușine! Jos cu el!) Nune lasă nouă alt drept, numai să plătim. Război a declarat limbii noastre și pe copii noștri vrea să-i lipsească de cultură și să-i facă schilavi. Ați auzit și d-voastră despre noul proiect de lege al lui Berzevicy. (Călăul! Satrapul! Peară! Jos cu el!) Eu voi lupta din răspuneri ca proiectul acesta să nu devină lege.

Trecând mai departe la guvernare vorbește pe larg despre legea electorală.

Cu privire la autonomia comitatelor, voi lupta ca aceea să rămână neștirbită și ca și în privința aceasta să se respecte legea de naționalități care zice că în comitatele românești să se pună și fișpani Români, nu numai panduri ca și pân'aci.

Voi lupta pentru o administrație cinstită, funcționarii să nu fie numai corteși ai guvernului ci să aibă dragoste cătră popor, pe care se-l slujească nu se-l stăpânească. Dreptul de candidare al fișpanilor și al fibraelor, drept ilegal și rușinos, voi pretinde să se șteargă.

Voiu cere regularea prin lege a intrunirilor. Arată abuzurile ce se fac cu acest drept. Amintesc despre desolvarea partidului național.

Trece la justiție. Arată cât de scumpă și greoaie e justiția. Câte timbre, câte cheltueli și formalități. Și cât barbarism s'a mai păstrat până în zilele noastre.

Cu privire la dări vorbește pe larg, despre risipa ce face guvernul cu banii publici. Va cere darea progresivă.

Desfășură un detaliat program economic, arată cum Românii sunt preferați și aci, n'au reuniuni economice, agricole, căci guvernul numai pe seama Sécuiilor acordă favoruri, mășini, séminte, etc. Erarul dă în arândă averile la proprietari mari, ca poporul să ajungă din a doua mână la pământ.

Cu privire la miliție va solicita serviciul de doi ani. Pe timpul de vară, când familiile au lipsă de brațele muncitoare și câștigătoare, tinerii să fie absolvați din serviciu.

Toate aceste oratorii le desfășură pe larg, stîrnind dese intreruperi de aprobare.

Termină apoi asigurându-i pe alegători, că toată puterea tineretii sale o va pune în slujba binelui și a fericirii lor, în slujba neamului românesc.

Vorbirea frumoasă care a făcut adâncă impresie asupra alegătorilor a fost răsplătită cu entuziaste ovații.

După aceea de nou a luat cuvântul iubitul protopop C. Gurban și a îndemnat poporul la luptă în unire.

Entuziasmul l'a ridicat mult vorbirea de încheiere a neobositului Dr. Ioan Suci, prin care a talmăcit poporului trebuința deputaților naționali roadele activității parlamentare.

La Curtici și Macea.

Duminecă în 21 l. c. și-a ținut candidatul național Dr. G. Popa vorbirea de program în Curtici și Macea. În ambele comune a fost întâmpinat cu triumf în Curtici, adunarea a fost deschisă prin vrednicul comerciant Cornel Mladin, care prin cuvinte alese arată însemnătatea zilei. După aceea a vorbit deputatul Dr. Aurel Vlad. Atât dsa, cât și Dnii Dr. Suci,

Dr. Popa, Sava Ș. Demian și dl Ursu, au vorbit la inima alegătorilor, îndemnându-i a lupta cu trup și suflet pentru isbânda steagului național.

În Macea, adunarea a fost deschisă de preotul L. Rațiu, vorbind afară de candidat, Dr. Aurel Vlad, Dr. Suci, Octavian Tămășdan și Sava Ș. Damian. Aproape întreaga comună a fost de față. Vorbirile înflăcărâte au produs o colosală însuflețire.

La Sémlac.

Martți în 10/24 August, candidatul național însoțit de deputatul Dr. Aurel Vlad, de Dr. Lazar Ghebeles, Dr. Barbu și de vre-o 50 alegători fruntași din Pecica a plecat la Sémlac. Era un convoi imponent, compus din 16 trăsuri. La hotarul comunei, candidatul și cortegiul său a fost întâmpinat de cei doi preoți gr.-or. și de mai mulți fruntași ai comunei. Preotul Ganea a binevenat cu cuvinte calde oaspeții, la ceea-ce Dr. Popa a răspuns mulțumind Sémlacenilor pentru frumoasa primire. Apoi a pornit convoiul de trăsuri înmulțit cu trăsurile Sémlacenilor.

La adunare

au luat parte peste 2000 de oameni, între cari vre-o 200 de alegători. Părintele Ganea a deschis emoționat adunarea. După aceea a ținut preotul din Pecica Dr. Barbu, un discurs înflăcărât, îndemnând pe alegători să se înroleze pe lângă steagul național. După aceea și-a rostit candidatul vorbirea de program, ascultată cu mare atențiune și des aplaudată. În fine a vorbit inteligentul țeran din Pecica Teodor Orga, îndemnând plugarii a se înrola pe lângă steagul național; apoi a luat cuvântul deputatul Dr. Aurel Vlad, care mai înteu a expus în limba germană programul național, explicând alegătorilor nemți, că lupta noastră este îndreptată pentru revendicarea drepturilor pe sama tuturor naționalităților. După ce dsa și-a terminat discursul nemțesc, la dorința alegătorilor români a ținut un cald și însuflețit discurs românesc îndemnând alegătorii a nu părăsi steagul național.

După cum suntem informați candidarea naționalistă a fost primită cu cea mai mare însuflețire, așa în cât candidatul naționalist are cele mai bune șanse de a intra în balotagiul cu vre-unul dintre candidații maghiari, ear la viitoarea alegere probabil candidatul nostru va eși învingător, luând în considerare, că fruntașii kossuthiști din cerc au declarat pe față, că mai bine să reiese Românul, decât guvernamentalul.

Văzând însuflețirea generală, cu durere trebuie să constatăm, că doi preoți români spre rușinea lor și a bisericilor în cari slujesc, s'au angajat pentru partidul guvernamental. Este vorba de preotul gr. or. Iustin Dascăl din Micălaça și preotul gr.-cath. Bradu din Sémlac. Disprețul și blăstémul întregului popor va fi răsplata acestor trădători. Afară de aceasta ne mai vine încă o veste tristă, a-nume să vorbește că episcopul Aradului la porunca guvernului a citat ad audiendum verbum pe acei vrednici preoți cari susțin steagul național, îndemnându-i a să lăpăda de acest steag și a să face trădători, sprijinind candidatul guvernului; a celui guvern care intenționează prezentarea proiectului școlar, în contra căruia și Prea Sfinția Sa a protestat. Ne-ar părea nespun de rău dacă aceasta știre s'ar adeveri, pentru-că ar fi

mari primejdii pentru scumpa lui Moldovă. Și iată că te umple evlavia acelora de vifor cumplit și de neasemănată vitejie. Te duci cu gândul ca într-o poveste, în taina care învâle copilăria lui Ștefan.

Aici în valea liniștită și frumoasă toate-ți vorbesc de el. Legende „podul“, „fântâna“, „crucea de piatră“, numele satelor, hrisoavele răzeșilor, toate păstrează amintiri scumpe din zilele lui Ștefan. Te uiți împrejur și te întrebi: Unde o fi fost oare casa în care s'a născut, cuibul ascuns în care s'a ridicat, așa ca dintr'o minune Dumnezească, vulturul Moldovei? Sutele de ani au șters urmele așezărilor de atunci. Dar măgurile acestea îl știu, l-au fost văzute în pâr-gul vieții, strălucitor de sănătate, alergând pe șes și jucându-se de-a războiul cu băeții din sat. În ochii lui albaștri și cuminiți, s'au oglindit bogățiile și mândrețile cuprinsului acestuia: lunca plină de flori, livezile înșirate pe coline, șerpuirile Troțușului, dealurile verzi înecate de soare, toate acestea au trezit în inima lui de copil sfânt dragostea de țeară și dorul de vitejie. A crescut mare, s'a făcut voinic copilul din Borzești, și cu sabia ș'a deschis loc în lume. Pentru norocul neamului acestuia, Dumnezeu a pus pe fruntea lui tinera coroană a Moldovei. Cumplite învățuri s'au abătut de pretutindenii asupra țării lui, ci el cu toate a știut să lupte; și nu numai pentru apărarea Moldovei lui, dar pentru mântuirea creștinătății, străjă neadormită a stat, cu inima, cu mintea și cu brațul, împotriva celei mai puternice și mai îngrozitoare împărății de pe vremea aceea.

Târziu, după un lung șir de lupte și de biruințe împotriva mulților lui dușmani, ce din toate părțile se năpusteau să-i strice țeara, își aduse aminte cu drag de casa în care s'a născut, de locurile frumoase în cari și-a petrecut copilăria și folosindu-se de un restimp de libertate, se repezi din cetatea lui dela Suceava, și ridică aci pe locul părintesc, biserica aceasta, împărți pământuri la ostașii cari s'au ales viednici în războaie, dura pod de piatră peste Gârbovana și întemeia pe partea ceialaltă a Troțușului un sat nou căruia în amintirea vitejilor din Vrancea îi puse numele Vrâncenii.

Patru veacuri și mai bine au trecut de atunci. În vremea asta au scăpătat multe din neamurile trufașe cu care s'au războit, mulți din simeții Crai, ce cu vrăjmeșie au căutat peirea lui și a țării acesteia, nu și-ar mai găsi azi hotarele pe harta lumii. Ear' neamul tău, întărit de tine, a stat în picioare, și în țeara ta, mărite Ștefane, în țeara noastră liberă și mândră, se cântă azi pe toate văile și de apururea se va cânta gloria numelui tău sfânt.

A. Vlăduță.

Mulțumită publică.

Cu ocaziunea petrecerii aranjate în Dobra la 4/17 Iulie a. c. în favorul școalei gr.-or. rom. din loc, au binevoit a suprasolvi următorii p. t. domni:

Dr. Aurel Vlad, 210 cor., Dr. Justin Pop 10 cor., Dr. Victor Bontescu 8 cor., George Oprea 5 cor., Dr. St. Rozvany 5 cor., George Popovici 5 cor., Ioan Moța 4 cor., Dr. I. Vajda 3 cor., Vas. Osvadă 3 cor., Nic. Macrea 3 cor., M. Kaprancazi 3 cor., Augustin Herbai 2 cor., Ioan Budoiu 2 cor., Nicodin Ardelean 1 cor., Ioan Petroviciu 1 cor., George Mateaș 1 cor., Sever Matiaș Carol Hits 1 cor., Virgil Vlad 1 cor., I. Morariu 2 cor., prin postă Lázár L. 10 cor., cărora în numele comitetului aranjator, li s'au aduce cea mai profundă mulțumita.

Dobra, la 18/31 Iulie 1904.

Iosif Criste
casarin.

Nicolae Herbai
controlor.

Editor și redactor responsabil Nicolae Opreșiu.

FEL DE FEL

Popa Basarabă...

Un ziar din București publică niște amintire de pe vremea lui *Cuza-Vodă*. Principele României înainte de regele Carol, și a ministrului *Cogălniceanu*, mare bărbat de stat român.

Un țeran povestește unui tânăr de școală, că ce-a văzut el la un mare alaiu domnesc ce trecea prin părțile lor.

Apoi așa am văzut pe cuconu Cumitrache Dunca, dela subprefectură, pe cuconul Iancu Batist, pe Tudorică Russu din Tîrgul-Frumos, pe popa Toader din Podul-Iloaei.

— Popa Toader?
— Da, Popa Toader, după policră Basarabă, Popa Toader sta de vorbă și cu Cogălniceanu și chiar cu Cuza!

— Zău?
— D'apoi. Zice că odată Cogălniceanu, cum trecea prin Podul-Iloaei, satu popii, într'o toamnă, vede pe Popa Toader. Dar Popa Toader, cum îi era obiceiul, tocmai era beat, eșise dintr'o cărciumă.

Cogălniceanu, care îl știe, că cine nu-l știa pe Popa Toader?, cum îl vede îi strigă:

— Christos a 'nviat, Părinte Toader!

Iar Popa Toader se uită după el și-i răspunde:

— Norocul vostru ca înviat, că vă plesnea pîntecele de fasole! (adecă de mai ținea postul).

Dar lui Cuza, știi ce i-a făcut Popa Toader?

— Ce?

— Apoi cum trecea odată Cuza-Vodă prin satul Podul-Iloaei și se oprise cu trăsura, numai iacă și Popa Toader.

— Ce mai faci Părinte?, Intrebă Cuza.

— Să trăiți! strigă popa. Unul e Cuza în țara Moldovii, dar și unul Popa Toader în Podul-Iloaei, și Cuza zice-se că i-a dat un fișic cu 12 galbeni. Dar a și plecat. Iar popa în urma lui strigă:

— Ah! Păcat c'ai plecat, că dacă îți mai spuneam una, îmi dădeai 24 de galbeni!

Păcat că povestitorul bucureștean n'a știut să mai fi adăugat și istoria cu „Herr Majestät“...



GOSPODINĂ

Să caută O femeie mai bătrână din casă bună, spre a conduce treburile cugetei și a căsniciei.

Informațiuni se dau la Redacția acestei foi.



Nou croitor pentru Domni și dame în Orăștie.

Sub firma „Wiener Herrn & Damen Schneiderel“ s'a deschis cu începere din Iulie a. c. o nouă

●●● CROITORIE DE VIENA ●●●

pentru Domni și pentru dame, în Strada *Maierei-de-sus*. Nr. 16, în Orăștie.

Conducătorul firmei e *Vasile Corvin*, care are o praxă de 13 ani în croitorii elegante din Viena și din alte orașe în țeară.

În acest atelier se primește și un „învățel“ din familie bună spre învățatură.

Tot aici se primesc și băieți în cost și cuartir în decursul școalelor, cu prețuri favorabile.

Pentru numeroase comande, cari vor fi executate cu cel mai bun gust și chic, — se roagă.

Conducerea croitoriei.

1-3

Cărțile „Aurorei“.

Director: LUCIAN BOLCAȘ.

— Editura Tipografiei —

„AURORA“ A. TODORAN

— în CHERLA (Szamosujvár). —



Prețul unei serii de 12 nri în abonament 12 cor. 60 b.



Până la 31 August n. se primesc abonamente cu preț redus în condiții ușoare.

Prospecte trimite la cerere tipografia editoare.

Să caută un tânăr român care

voeste a prelua prăvălie cu negoț mixt în arândă; prăvălia e în legătură cu unica cărciumă în comuna Salașul inferior (Alsószálláspatak), care are circa 500 locuitori și e situată lângă drumul țării.

Respectivul trebuie să aibă cel puțin 3—4000 cor. pentru a prelua mărfurile din prăvălie și arangiamentul de cărciumă.

Doritorii de a întreprinde această neguțătorie mai potrivit e a-să prezenta în persoană la scrisorile pentru a putea primi deslușiri detaliate și a se convinge întrădevăr, căci vorba românului „ce vede ochiul crede inima“.

Cu stimă:

Nicolae Georgiță

Salașul inferior (Alsószálláspatak) Hunyad m., stațiunea „Bajesă“

Szám 2010—1904. tkvi.

Arverési hirdetmény kivonata.

Az algyógyi kir. járásbíróság mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy az „Ardeleana“ pénz és hitelintézet végrehajthatónak Popa Aron végrehajtást szenvedő elleni 164 K tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a dévai kir. törvényszék (az algyógyi kir. járásbíróság) területén lévő a Porkurán fekvő a porkurai 50 stjkvben A †

1 rd.	139/1 hrsz.	21 K
2	141.145	385
3	206 207/1	13
4	218	26
5	237/1 240 242/1	29



Cărțile „Aurorei“ vor istorisi

în o limbă ușoară despre întâmplările și bărbății mari din trecutului neamului nostru românesc. Nu avem până acum asemenea scrieri, pe cari să le poată cetii cu plăcere și folos toată obștea, bătrînii și tinerii, învățații și știutorii de carte mai puțină și pentru acea neașteptăm, că toți bunii români doritori de a cunoaște istoria națiunii lor, vor grăbi cu bucurie a-și abona Cărțile „Aurorei“

1-3

6 rd.	261 hrsz.	16 K
7	274	10
8	296 298	16
9	297/4	5
10	382 385	13
11	390	5
12	423	5
13	429	5
14	438, 439	17
15	447—449	15
16	500—502	76
17	555/3	1
18	1020	2
19	1024	20
20	1051, 1052	12
21	1053/2	5
22	1133/2	26
23	1150, 1151/1, 1152/3, 1161, hr.	81
24	1172 hrsz.	14
25	1175/1	7
26	1181/2	4
27	1181/6	4
28	1182/1	5
29	1185/2	4
30	1239, 1241-1244	38
31	1273/2	44
32	1325	10
33	1332	1
34	1344	15
35	1348	8
36	1501/3	6
37	1507/1, 1509/2	7
38	1568	33
39	1576	3
40	1641/2, 1642/2	32
41	1648, 1649	27
42	1806/1	13
43	1814	1
44	1819	2
45	1898/2	9
46	1972, 1990/2 } 1991/2	5
47	2031	1
49	2103/4	1
50	2162	6
51	2352, 2356	4
52	2452 2454/1	11
53	2537/2	10
54	2641/3	6
55	2912/1	22
56	2980/2	23
57	3174—3176	21
58	3313	1
59	3321/1	5
60	3658	21
61	3675, 3676	22
62	3729/2	2

továbbá az erdőfalvi 157 stjkvben A † 1 rd. 1029 hrsz. 38 K
2 „ 1235 „ 58 „

ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi október hó 29-ik napján d. e. 10 órakor Porkura községhezánál és 1904. évi..... órakor Erdőfalva községhezánál kitézetett megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelete 8. §-

ában kijelölt óvadékképes érték-papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Algyógy 1904. évi április 24-én.
A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Forgách
kir. albiró.

Sz. 576—904 tkvi.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bíróság végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a dévai kir. törvényszéknek 1904. évi V. 5874 sz. végzése következtében Dr. Vlad Aurel sz.-városi ügyvéd által képviselt „Ardeleana“ javára Bukur Stefan és tsa. ellen 150 K s jár. erejéig 1904. évi július hó 6-án fogatosított kielégítési végrehajtás utján le foglalt és 1000 K becsült következő ingóságok u. m.: szarvasmarhák, sertések, istálló és cséplőgép nyilvános árverésen eladatnak. Mely árverésnek az algyógyi kir. jbiróság 1904. évi V. 308/2 sz. végzése folytán 150 K tőkekövetelés, ennek 1903. évi márczius hó 13-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódij és 61 K 02 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Homoród adosok lakásán leendő eszközzésére 1904. évi szeptember hó 6-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozik oly megjelgyzésel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Algyógy 1904. évi áugusztus hó 13 napján.

Rusuly Imre
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 577—1904. vght. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-ai értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a szásvárosi kir. járásbíróság 1902. évi Sp. 685/3 számú végzése következtében Dr. Vlad Aurel szásvárosi ügyvéd által képviselt „Ardeleana“ javára Marina Ion lui Ianes és tsa. ellen 64 K jár. erejéig 1904. évi július hó 5-n fogatosított kielégítési végrehajtás utján le foglalt s 560 K becsült következő ingóságok u. m.: szarvasmarhák és gazdasági épületek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az algyógyi kir. járásbíróság 1904. évi V. 297 számú végzése folytán 64 K tőkekövetelés, ennek 1901. évi szeptember hó 9-ik napjától járó 8% kamatai, 1/3% váltódij és eddigösszesen 37 K 10 fillérben bíróilag már megállapított, valamint a még felmerülő költségek erejéig Voja községben végrehajtást szenvedők lakásán leendő eszközzésére 1904. évi szeptember hó 7-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozik oly megjelgyzésel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Algyogy, 1904. évi áugusztus hó 13 napján.

Rusuly Imre,
kir. bir. végrehajtó.

Tiparul propriu, „Tipografia Nouă“, în Orăștie.